

Jaarbrief van de Stichting Catharina Halkes Fonds

Augustus 2012

Uit het bestuur

door Maaïke de Haardt, voorzitter CHF

Voor het Catharina Halkesfonds was het afgelopen jaar een jaar vol veranderingen, uitdagingen en gedachten over toekomst en vernieuwing. In onze vorige jaar brief, zomer 2011, hebben wij u reeds over het overlijden van Catharina Halkes bericht, naamgeefster en steunende kracht van ons fonds. Een grote verandering was ook het aftreden van onze voorzitter, prof. dr. Willy Jansen. Zij gaf aan niet in aanmerking te willen komen voor verlenging van haar termijn en het bestuur koos uit haar midden in de najaarsvergadering van 2011 ondergetekende als nieuwe voorzitter.

Op 18 juni namen we met het hele bestuur afscheid van Willy Jansen en van de reeds eerder afgetreden bestuursleden Heleen Zorgdrager en Mathilde van Dijk. We hadden in Willy een deskundige voorzitter, die haar taken uiterst serieus nam en het Halkesfonds op voortreffelijke wijze wist te leiden. Dat zij dit daarbij op een hartelijke en betrokken wijze deed, maakte het voor ons allen een genoegen om met haar te werken. Wij zullen haar kwaliteiten missen en als nieuwe voorzitter hoop ik in haar voetspoor het voorzitterschap van het fonds gestalte te mogen geven. In de persoon van dr. Catrien Notermans vonden we een nieuw bestuurslid die daarmee de opengevallen plaats inneemt. Zij zal zich in deze nieuwsbrief nader bij u introduceren. Wij zijn blij ondanks het vertrek van Willy Jansen weer zo snel op sterkte te zijn.

Naast de gewone werkzaamheden betreffende beoordeling en subsidiering van aanvragen, waarover u verderop meer informatie vindt, vroegen ook de juridische en financiële situatie van het fonds om aandacht. Gezien de ontwikkelingen in de afgelopen jaren, vragen de statuten om enige aanpassing. De vraag is aan de orde welke richting we met het fonds uit moeten gaan, nu blijkt dat de financiële situatie van het fonds minder gunstig is dan wij hoopten. De economische crisis en de vergrijzing van ons donateurs bestand, vraagt om nieuw beleid met betrekking tot de toekomst. Hoe willen en kunnen we verder, binnen de grenzen van onze beperkte financiële mogelijkheden en de vaste verplichtingen? Welke stappen nemen we om ons fonds en ons donateursbestand uit te breiden? Dat zijn de grote vragen waar het fonds voorstaat en we hopen u in onze volgende nieuwsbrief de uitslag van dit beraad mee te kunnen delen.

In het afgelopen jaar hebben we weer een aantal mooie projecten ondersteund. Wij zijn onze donateurs dankbaar, dat zij ons daartoe in de gelegenheid stellen, ondanks de voor velen moeilijke tijden. We presenteren u in deze Jaarbrief graag een aantal van deze projecten.

Het nieuwe bestuur is als volgt samengesteld:

Prof. dr. Maaïke de Haardt, voorzitter
Rev. dr. Margriet Gosker, secretaris
Dr. Charlotte van der Leest, penningmeester
Dr. Adriaan van Klinken, website, public relations
Dr. Catrien Notermans
Drs. Sandra Veen, waarnemend lid, afgevaardigde IWFT Vrouwenetwerk Theologie

Bestuursleden Catharina Halkesfonds bijeen: v.l.n.r. Mathilde van Dijk (afgetreden), Margriet Gosker, Willy Jansen (afgetreden), Adriaan van Klinken, Sandra Veen, Charlotte van de Leest, Maaïke de Haardt en Heleen Zorgdrager (afgetreden)

Jaarverslag Stichting Catharina Halkesfonds 2011-2012

Ieder jaar doet de stichting Catharina Halkesfonds verslag van de wijze waarop de Stichting onderzoek en onderwijs op het gebied van Gender en Religie heeft ondersteund of op andere wijze een bijdrage heeft geleverd aan de ontwikkeling van dit vakgebied in Nederland. Het fonds geeft ondersteuning aan het IWFT Expertisenetwerk Gender en Religie door het subsidiëren van een parttime coördinator in de persoon van Annika den Dikken. Subsidies werden toegekend aan projecten, waarbij de relatie tussen Gender en Religie wordt geproblematiseerd en die betrekking hebben op onderzoek, publicaties, congressen of internationale bijeenkomsten.

Het bestuur werd in 2011 gevormd door: Willy Jansen (voorzitter), Margriet Gosker (secretaris), Charlotte van der Leest (penningmeester), Adriaan van Klinken (website en public relations), Maaïke de Haardt (subsidie commissie) en Sandra Veen (IWFT). Gezien het verstrijken van de zittingstermijn van de voorzitter werd actief gezocht naar nieuwe bestuursleden. En met succes. Per 18 juni 2012 is Maaïke de Haardt Willy Jansen opgevolgd als voorzitter en trad Catrien Notermans toe tot het bestuur. Hoewel Heleen Zorgdrager en Mathilde van Dijk al geruime tijd geleden uit het bestuur waren teruggetreden, was het nog steeds niet gelukt persoonlijk afscheid van hen beiden te nemen. Dat hebben we op 18 juli 2012 gedaan en we hebben meteen van de gelegenheid gebruik gemaakt om er een plaatje van te schieten.

Het bestuur heeft vergaderd op 27 juni en op 31 oktober 2011. Het Beleidsplan 2010-2015 is opnieuw vastgesteld. Centraal uitgangspunt is de blijvende ondersteuning van het IWFT en voorts worden subsidies toegekend aan losse projecten. In 2011 is er geen Halkeslezing geweest. Er zijn plannen om in het komende bestuursjaar wel weer een Halkesdag te organiseren. Informatie hierover vindt u in deze Jaarbrief. Het fonds heeft in 2012 een folder uitgegeven om de naamsbekendheid van het fonds te bevorderen. Het fonds heeft dank zij uw gulle bijdragen en een ontvangen legaat in het afgelopen jaar behalve IWFT verschillende andere projecten kunnen ondersteunen. Evenals vorig jaar ontvingen wij ook dit jaar weer een legaat. We willen als fonds het legaten graag stimuleren om zo onze doelstelling nog beter te kunnen verwezenlijken. De financiële steun voor kleine projecten komt uit de 'subsidiepot' die overblijft, nadat we voldaan hebben aan de jaarlijkse bijdrage ten behoeve van de 0,2 fte voor de plaats van de beleidsmedewerker van het *IWFT Expertise netwerk Gender en Religie*. Volgens de statuten is de eerste taak van het Fonds om er voor te zorgen dat de coördinatie van het IWFT financieel gewaarborgd blijft, zodat '*feminisme en theologie*' een zichtbare plaats blijft houden aan de universiteiten en in het land. We zijn heel blij met de inzet van dr. Annika den Dikken als coördinator. De subsidiepot voor kleine projecten bedroeg in 2011 (begroot) € 5100,-. We ontvingen in totaal tien aanvragen, daarvan konden we er uiteindelijk zeven honoreren.

We subsidieerden de volgende projecten:

1. Honderd jaar vrouwen op de kansel, de bundel en het congres,
2. Lustrum en Symposium IWFT
3. Het project: Verborgten Leven (Historisch Museum Arnhem)
4. Egypte-project van Kathrine van den Bogert
5. Conferentie van het Europees Forum voor christelijke LHBT-groepen
6. Zesde oecumenische Vrouwensynode
7. Tentoonstelling 'Vrouwen voor het voetlicht' (Catharijneconvent)

Meer informatie over de gesteunde projecten vindt u elders in deze Jaarbrief. We hopen velen van u te mogen ontmoeten tijdens de Halkesdag op 25 mei 2013.

Margriet Gosker, secretaris CHF

Financiën Catharina Halkes Fonds

Alvorens de financiën van 2011 te bespreken wil ik u graag hartelijk danken voor uw donaties. Uw steun blijft noodzakelijk om ons gezamenlijk doel 'het bevorderen van onderwijs en onderzoek op het gebied van feminisme en theologie' te realiseren! In 2011 is het eigen vermogen van het Catharina Halkes Fonds helaas gedaald met 2,6%, van € 375.384,- op 31 december 2010 naar € 365.668,- op 31 december 2011. Deze daling komt voornamelijk door het negatieve koersresultaat van de effecten van het fonds (- € 25.138,- op 31 december 2011) en vanwege een daling van de donaties. Toch is het eigen vermogen vanaf eind 2008, toen het fonds zeer te lijden had van de economische crisis, gegroeid met een kleine 14%. Ondanks deze stijging van het eigen vermogen is het vermogen nog steeds 4% lager dan het niveau van voordat de crisis uitbrak (31 december 2007). In 2011 ontving het Catharina Halkes Fonds € 13.247,- aan couponrente en € 1.643,- aan bankrente. Dit is € 2.320,- meer dan de couponrente die het in 2010 heeft ontvangen en € 695,- minder bankrente. De stijging van de couponrente is te herleiden tot twee obligaties die eind 2010 zijn aangekocht en waarvan het fonds in het verslagjaar voor het eerst de coupon heeft ontvangen. De daling van de bankrente in 2011 ten opzichte van 2010 komt voornamelijk door de lage rentestand in 2011. Na een stijging van de donaties in 2010, heeft het fonds in 2011 helaas minder giften ontvangen (een daling van € 9.730,- op 31 december 2010 naar € 8.885,- op 31 december 2011). Deze daling is echter ruim gecompenseerd door een legaat dat het fonds heeft ontvangen (€ 12.500,-).

In 2011 is € 22.709,- uitgekeerd aan subsidies, waarvan het grootste deel is besteed aan het *IWFT Vrouwennetwerk Gender en Religie* ten behoeve van de medewerkersplaats, te weten € 17.609,-. Dit bedrag is bijna € 5.500,- hoger dan in 2010. De reden hiervan is dat de taken van de vaste medewerker in 2010 een aantal maanden door een student assistent zijn waargenomen – in afwachting van een nieuwe medewerker. Het bedrag van de overige subsidies is uitgekeerd aan verschillende projecten, waarover u in deze Jaarbrief meer informatie vindt. Nogmaals, veel dank aan al diegenen die ons het afgelopen jaar gesteund hebben. Ook dit jaar treft u bij deze Jaarbrief een acceptgiro aan ten behoeve van uw donatie. Wijzingen kunnen worden doorgegeven per post (zie het adres onderaan deze Jaarbrief) of per mail: secretariaat@halkesfonds.nl. Wij hopen ook in 2012 op u te mogen rekenen!

Charlotte van der Leest, penningmeester CHF

Terugblik van onze oud-voorzitter Willy Jansen

Na het trieste overlijden van ons erelid en naamgever Catharina Halkes op 21 april 2011 heeft het bestuur van het Catharina Halkes Fonds de draad weer opgepakt om in haar geest de aandacht voor gender en religie in wetenschap en maatschappij verder te bevorderen. Wij voelden ons daarin zeer gesteund door het legaat mevrouw Halkes zelf aan het Fonds naliet. Ook mevrouw Davids heeft in 2012 het fonds met een legaat bedeed. Deze legaten, maar ook al uw grotere en kleinere giften zijn van levensbelang voor het voortzetten van de projecten die het Fonds financiert en wij willen u allen hiervoor hartelijk bedanken. Deze jaarbrief is bedoeld om niet alleen onze dank daarvoor uit te spreken maar ook om te laten zien hoe uw goede geld besteed is. In deze jaarbrief vindt u daarom een overzicht van de projecten die met uw zeer gewaardeerde bijdragen gesubsidieerd zijn en een financiële verantwoording. Zoals u zult zien is ook aan ons de crisis niet ongemerkt voorbij gegaan. Maar juist door de grote bezuinigingen en het dicht- draaien van veel subsidiekranen willen wij alles op alles zetten om het werk, dat door zoveel actieve vrouwen vaak belangeloos en onbezoldigd uitgevoerd wordt, te ondersteunen en mogelijk te maken. Mijn termijn als voorzitter is inmiddels afgelopen en ik heb het stokje overgegeven aan Maaïke de Haardt, bezetter van de Catharine Halkes Leerstoel aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij zal als zeer bekwaam voorzitter uitstekend de ingezette koers verder kunnen bewaken. De bestuursvacature die door mijn vertrek ontstaat, zal opgevuld worden door Catrien Notermans, universitair docent antropologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen en al jaren actief in het onderzoek naar gender en religie.

Willy Jansen, voorzitter 2010-2011 CHF

Welkom aan nieuw bestuurslid en aan nieuwe voorzitter

Als nieuw bestuurslid is 18 juni 2012 tot het bestuur van het Catharina Halkes Fonds toetreden dr. Catrien Notermans. Als bestuur zijn we blij dat zij haar benoeming heeft aanvaard en we heten haar dan ook van harte welkom. We hopen op een goede en vruchtbare samenwerking met haar en uiteraard ook met onze nieuwe voorzitter Maaïke de Haardt. We zijn heel blij, dat Maaïke haar benoeming heeft willen aanvaarden, zodat we het nieuwe bestuursjaar met vertrouwen tegemoet kunnen zien. Catrien Notermans stelt zich in deze Jaarbrief zelf aan u voor.

Even voorstellen: Catrien Notermans

Ik ben als docent en onderzoeker werkzaam aan de afdeling Culturele Antropologie van de Radboud Universiteit in Nijmegen. Mijn onderzoeksinteresses liggen op het terrein van gender, religie en verwantschap. De laatste jaren heb ik mij vooral gericht op pelgrimage. In de Franse bedevaartsplaats Lourdes heb ik onderzocht welke betekenissen Maria heeft voor verschillende groepen pelgrims, zoals chronisch zieke ouderen uit Nederland en migrantenvrouwen uit West-Afrika en Parijs. Ik zie er naar uit om mij te gaan inzetten voor het Catharina Halkesfonds.

Wij subsidieerden het Project: Honderd jaar vrouwen op de kansel

Honderd jaar geleden werd de eerste vrouw bevestigd als predikant: Anne Zernike. In de bundel gaan historici en theologen dieper in op de argumenten voor en tegen vrouwen in het ambt van predikant. Tevens wordt in een aantal biografische artikelen inzichtelijk gemaakt hoe deze discussies doorwerkten bij de individuele keuzes van vrouwelijke pioniers uit diverse kerkelijke gezindten die in de 1e helft van de twintigste eeuw theologie studeerden: Jacoba Mossel, Anne Zernike, Riek Rappold, Ietske Jansen, Nicolette Bruining, Jantine Haumersen, Wil Wiardi Beckman. De bundel besluit met bijdragen waarin hedendaagse vrouwelijke predikanten uit verschillende denominaties reflecteren op hun keuze voor theologie en hun positie als vrouwelijke predikant. Margriet Gosker schreef voor deze bundel de bijdrage: 'Gods 'ja' en het 'nee' van de kerk. *Ambts theologische notities bij de vrouw in het ambt*'. Er werd een symposium gehouden om de bundel te presenteren en het feit te vieren van honderd jaar vrouwen op de kansel.

Wij subsidieerden het Project: Verborgenen leven

Verborgenen leven: tentoonstelling over Arnhemse mystiek uit het Agnietenklooster in de 16^e eeuw (van november 2011 tot 29 januari 2012). Recent wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat Arnhem een belangrijke invloed heeft gehad op vrouwenkloosters in het oosten, Gelre en Kleef. Terwijl het met de kloosters in Nederland in de zestiende eeuw bergafwaarts ging, ontstond er in Arnhem een mystieke renaissance, waarvan het Agnietenklooster met haar zusters van rijke adellijke afkomst de spil vormde. Een belangrijk mystiek schrijfster uit het Agnietenklooster is Reinalda van Eymeren (1463-1540). Zij schreef *Die Evangelische Peerle*, een internationale bestseller. Met een tentoonstelling, publicatie, symposium en andere publieksactiviteiten is de Arnhemse mystiek voor een breed publiek toegankelijk gemaakt.

Wij subsidieerden het Project van Kathrine van den Bogert

In december 2011 heb ik subsidie van het Catharina Halkes Fonds gekregen om mijn onderzoek in Cairo, Egypte, deels te financieren. Dit antropologisch onderzoek is onderdeel van mijn researchmaster *Gender and Ethnicity* en focust op de ervaringen van jonge Egyptenaren tijdens de revolutie en de opstand, die 25 januari 2011 begon. Ik heb vier maanden lang diepte-interviews gehouden met deze jongeren en ben een aantal keer met hen meegegaan naar Tahrir Square om de opstanden van dichtbij mee te maken. Elke keer kwamen de grote veranderingen naar voren, die deze jongeren in hun eigen leven en in de bredere Egyptische samenleving ervaren. De verbondenheid van Tahrir Square, maar ook de confrontatie met geweld, heeft vele jongeren weer sterk betrokken bij de Egyptische samenleving en bij de sociale vraagstukken. Zo heeft een aantal van mijn kennissen zich aangesloten bij de Egyptische vrouwenbeweging. Er zijn sociale projecten in de armste wijken van Cairo gestart en jongeren zijn weer politiek actief. De rol van vrouwen in dit alles is nog steeds ambigu en contro-versieel, maar de meeste vrouwen met wie ik sprak, vonden dat er dank zij de revolutie in de politieke en publieke sfeer wel ruimte is gecreëerd. Het is nu mogelijk, dat gendernormen en opvattingen betwist en veranderd worden. Deze conclusies verwerk ik in een thesis die eind augustus 2012 gepubliceerd wordt in de Igitur database van de Universiteit Utrecht. Ik dank het Catharina Halkes Fonds voor hun blijk van waardering voor dit onderzoek en voor de ontvangen subsidie.

Kathrine van den Bogert

Wij subsidieerden het Project van LHBT-groepen

Dertig jaar na de oprichting in Parijs (in 1982) vond de conferentie van het Europees Forum voor christelijke LHBT-groepen plaats in Amsterdam (16-20 mei 2012). Vertegenwoordigers van 43 Europese groepen kwamen samen voor workshops en lezingen, ontmoeting en ontspanning, maar ook om samen te vieren. Alles onder het verbindende thema 'Lead us beyond acceptance'. LHBT staat voor Lesbisch, Homoseksueel, Biseksueel, Transgender. Voorafgaand aan de conferentie waren preconferenties georganiseerd. Dit jaar was er naast een preconferentie voor mannen en vrouwen nu ook een preconferentie voor transgenders. Op 17 mei werd aandacht besteed aan IDAHO(T)-day: International Day Against Homophobia and Transphobia en op 18 mei was er extra aandacht voor de positie van LHBT-mensen in Oost-, Centraal- en Zuid-Europa. Sprekers waren: Dr. Manoj Kurian, Programme Executive Health & Healing van de Wereldraad van Kerken, Kees Waaldijk (hoogleraar Comparative Sexual Orientation Law) en Boris Dittrich (directeur pleitbezorging Seksuele Minderheden voor de mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch). Het thema van die dag was: 'You don't have to choose between faith and love'. Later op de dag werd het 30-jarig jubileum van het Europees Forum gevierd, samen met het 25-jarig jubileum van LKP, het overkoepelende orgaan van Nederlandse christelijke LHBT-organisaties. Hoogtepunt was de uitreiking van een Koninklijke onderscheiding aan Gea Zijlstra wegens haar verdiensten voor o.a. de christelijke LHBT-beweging. Ze werd ridder in de orde van Oranje-Nassau en ontving de onderscheiding uit handen van wethouder Andrée van Es. De uitreiking was een bemoedigend signaal voor LHBT-ers uit andere landen. Op zaterdag werd de Algemene Ledenvergadering van het Europees Forum gehouden, en was er behalve een rondvaart door de Amsterdamse grachten ook een internationale oecumenische viering in de Oude Lutherse Kerk en een dansfeest.

Jennie Schuldink

Wij subsidieerden de 6^e Oecumenische Vrouwensynode

Onder de titel 'Vrouwen tussen geloven, geld en groen' vond op 23 en 24 maart in Delft de 6^e Oecumenische Vrouwensynode plaats. Ruim 120 vrouwen en twee mannen volgden lezingen en workshops op het terrein van feministische ecologische filosofie/theologie. Organisator was de stichting Oecumenische Vrouwensynode. Milieufilosofe Agnes Grond hield de hoofdlesing over ecologische theologie/filosofie. Zij pleitte 'als gelovige en feministische vrouw' voor het uitbreiden van

zorghethiek tot het niet-menselijke leven. Zorg en compassie zouden niet alleen de basis te moeten zijn van intermenselijke omgang maar ook van omgang met de natuur. Feminisme omschreef ze als een overtuiging die een einde wil maken aan alle vormen van marginalisering, dus ook die van de natuur. Ds Ineke van Middendorp, werkzaam als predikant binnen de Protestantse Kerk in Nederland, leidde het 2^e thema in: landbouw en voedsel. Ze beschreef de ontwikkelingen in de landbouw en stelde de vraag: "doet het er dan toe welk brood en welke wijn wij op tafel zetten als symbool van het lichaam van Christus?" Theologe Irmgard Busch ging in op het 3^e thema: economie en ecologie. Ze pleitte voor evenwicht tussen markt, herverdeling en wederkerigheid en meer bemoeienis van vrouwen met de economie. Er waren workshops vanuit islamitische, joodse, christelijke en andere benaderingen, onder meer over *Schepping, Ecologische theologie in Latijns Amerika, Islam en duurzaamheid, Joodse ecologie, Duurzaamheid en armoede en Symbolen*. Ook waren er belevingsmomenten (vieringen) en er was een vergadertafel, waar agendapunten ingebracht werden voor gezamenlijke actie. Uit een tijdens de synode gehouden schriftelijke enquête bleek dat een ongeveer 1/3 van de deelnemers rooms-katholiek was en 2/3 protestant, terwijl 1/3 van de aanwezigen niet eerder betrokken was bij een activiteit van de vrouwensynode. Teksten van lezingen en workshops zijn te vinden op www.vrouwensynode.nl. Met dank voor de verleende subsidie.

Arine Benschop

Wij subsidieerden Museum Catharijneconvent: Vrouwen voor het voetlicht

Op 30 maart is in Museum Catharijneconvent te Utrecht de overzichtstentoonstelling *Vrouwen voor het voetlicht* geopend met lezingen van Angela Berlis, Wies Stael-Mercx en Tanja Kootte. De expositie brengt de uiteenlopende manieren waarop christelijke vrouwen zich hebben ingezet voor de kerk in beeld. Van kluizenares tot non, van diacones tot pastoraal werker, van domineesvrouw tot vrouwelijke dominee. Vrouwen zijn te zien op kleurrijke middeleeuwse panelen, op sfeervolle schilderijen uit de Gouden Eeuw, op indringende negentiende-eeuwse tekeningen en op foto's van nu.

Om alle inspirerende verhalen over hun passie en spiritualiteit te vertellen, werd niet alleen geput uit de rijke collectie van Museum Catharijneconvent, maar ook uit andere museale collecties en privébezit. Speciaal voor de tentoonstelling portretteerde fotografe Lucia Ganieva hedendaagse vrouwen die werkzaam zijn in de verschillende christelijke kerken die Nederland rijk is. En omdat vrouwen achter de schermen nog altijd allerlei praktische zaken regelen (poetsen van zilver, maken van bloemstukken en verzorging van de aankleding van het kerkgebouw voor de vieringen) zijn speciale interviews opgenomen. In een audiotour zijn verhalen van vrouwen, gecombineerd met muziek te horen. De bezoekers (voor een belangrijk deel vrouwen), laten bij de verhalentafel hun persoonlijke verhaal bij een voorwerp achter.

De tentoonstelling is zo succesvol, dat besloten is deze te verlengen t/m 7 oktober. De tentoonstelling is mede tot stand gekomen met steun van het Catharina Halkesfonds.

Tanja Kootte

Halkeslezing 2013: Globalisering en postkolonialisme

Op zaterdag 25 mei 2013 zal er weer een Halkeslezing plaatsvinden. Deze lezing wordt tweemaal in de vijf jaar georganiseerd door het Halkesfonds, om de naam en het gedachtegoed van Catharina Halkes levend te houden. Ook kunnen zo actuele thema's op het gebied van feministische theologie en religiewetenschappelijke gender studies onder de aandacht van een breder publiek worden gebracht. De aankomende Halkeslezing gaat over de uitdagingen van globalisering en postkolonialisme voor de bestudering van gender in religie en theologie – een thema dat in de Engelstalige wereld al hoog op de agenda staat, maar dat in Nederland nog niet zo veel aandacht heeft gekregen.

De hoofdlezing zal worden verzorgd door Prof. Dr. Lieve Troch, verbonden aan zowel de Radboud Universiteit Nijmegen als de Methodistische Universiteit van Sao Paulo (Brazilië). Zij leeft en werkt in twee werelden en is dus bij uitstek degene die dit thema kan belichten vanuit eigen ervaring. Mogelijk zal er nog een tweede spreker zijn voor een aanvullend perspectief. U ontvangt tijdig een uitnodiging met meer informatie, maar houdt u deze zaterdagmiddag alvast vrij in uw agenda! Actuele informatie kunt u ook vinden op www.halkesfonds.nl.

Adriaan van Klinken

Vanuit het IWFT Expertisenetwerk Gender en Religie

Wisselingen in het bestuur

Het IWFT mocht Ineke van Keulen verwelkomen als nieuw algemeen bestuurslid. Onze penningmeester Katinka Broos zag zich genoodzaakt haar werkzaamheden voor het IWFT neer te leggen, omdat deze niet meer te combineren zijn met een nieuwe opleiding en haar toch al drukke baan. Wij zijn nog op zoek naar een nieuwe penningmeester.

Lustrum

In 2011 vierde het IWFT het 7^e lustrum. Op 1 oktober ontmoetten bekende en nieuwe leden elkaar in de Mozes- en Aäronkerk tijdens een symposium met het thema **Netwerk Binnenste Buiten**.

De filosofe Stine Jensen ging in haar openingslezing in op het vraagstuk van 'intiem kapitaal'. Mensen brengen via sociale media als Facebook en Twitter voortdurend hun binnenwereld, hun bezigheden en gevoelens naar buiten. Door deze 'promotie' van jezelf krijg je veel nieuwe vrienden, van wie je zelfbevestiging kunt ontvangen, maar je kunt wel vragen stellen bij het instrumentele karakter van deze nieuwe vorm van vriendschap.

Manuela Kalsky ging in haar respons in op een andere functie van sociale netwerken (zoals Facebook, Twitter en LinkedIn): namelijk het zoeken van bondgenoten in een sociale en ideologische strijd - zoals gebeurde tijdens de revoluties in de Arabische wereld. Ook in Europa en in Nederland worden nieuwe verbindingen gecreëerd via de sociale media. Kalsky pleitte ervoor om daarbij op zoek te gaan naar 'het goede leven voor allen' of in theologentaal 'het koninkrijk van God'.

De missionair predikante Janneke Nijboer reflecteerde op haar ervaringen met sociale media. Door haar aanwezigheid op Facebook en Twitter ontmoet en onderhoudt zij pastoraal contact. Daardoor kan zij ingaan op het aloude (ook bijbelse) verlangen naar erkenning en bevestiging. Maar ook de andere kant van het mens-zijn, het centraal stellen, het verafgoden van zichzelf komt Nijboer tegen. Zij benadrukte het belang van meer aanwezigheid van theologen in de sociale netwerken, om ook samen de betekenis ervan te doordenken. Hierna konden de deelnemers via korte gesprekjes (speeddaten) het sociaal netwerken in de praktijk brengen.

's Middags waren er tal van workshops waarin de IWFT-leden hun binnenkant naar buiten konden brengen. Er waren workshops met veel verschillende mogelijkheden, zoals zingen uit het nieuwe liedboek, interreligieuze dialoog, seksualiteit, rolmodellen, professionalisering, coaching, wereldtoneel, beeldmeditatie, dochters van Sara en Hagar, twee expertmeetings (over nieuwe spiritualiteit en over sterke vrouwen). Al met al ontstond een mooi beeld van de breedte en diepte van dit Expertisenetwerk Gender en Religie. Het netwerk telt nu 245 leden, waaronder negen nieuwe mensen, die zich hebben aangemeld door de lustrumactiviteiten. We kunnen als Netwerk trots zijn op de 35 jaar die achter ons liggen en vol goede moed uitzien naar de toekomst.

Sandra Veen

Wij vragen vriendelijk aandacht voor de acceptgirokaart, die met de jaarbrief wordt meegestuurd.

Stichting Catharina Halkes Fonds, INGbank nr. 202462, 's-Gravenhage
Secretariaat: Dr. Margriet Gosker, Kaldenkerkerweg 14, 5913 AE, Venlo